

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «НІМЕЧЧИНА ТА ФРАНЦІЯ В СИСТЕМІ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН»

Галузь знань			29 «Міжнародні відносини»		Освітній рівень	Другий (магістерський)
Освітньо-професійні програми			«Міжнародні відносини та регіональні студії:європеїстика»		Тип дисципліни	обов'язкова
Обсяг:	Кредитів ECTS	Годин	За видами занять			
			Лекцій	Семинарських занять	Практичних занять	Самостійна підготовка
	5	150	32	16	-	102

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Взаємозв'язок у структурно-логічній схемі

Для вивчення дисципліни здобувач має володіти знаннями та навичками з навчальних курсів:	Історія міжнародних відносин, Теорія міжнародних відносин, Політологія, Міжнародні відносини та світова політика, Країнознавство та ін.
Онлайн курси, які можуть бути корисними для попереднього вивчення та в процесі набуття компетентностей за неформальною освітою	
Мета курсу:	— формування студентами системних знань щодо детермінуючих чинників впливу та особливостей зовнішньої політики Німеччини і Франції як провідних держав Європи на різних етапах історії міжнародних відносин.

Компетентності, в тому числі відповідно до освітньо-професійної програми

Soft- skills / Загальні компетентності (ЗК)	Hard-skills / Спеціальні (фахові) компетентності (СК)
ЗК2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК6. Здатність працювати в міжнародному контексті.	<p>Спеціальні компетентності, передбачені Стандартом вищої освіти МОН України за спеціальністю:</p> <p>СК1. Здатність виявляти та аналізувати природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, типи та види міжнародних акторів, сучасні тенденції розвитку світової політики.</p> <p>СК2. Здатність приймати обґрунтовані рішення щодо здійснення міжнародної та зовнішньополітичної діяльності.</p> <p>СК3. Здатність аргументувати вибір шляхів вирішення завдань професійного характеру у сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій, критично оцінювати отримані результати та обґрунтовувати прийняті рішення.</p> <p>СК4. Здатність аналізувати глобальні процеси та їх вплив на міжнародні та суспільні відносини, політичні та суспільні системи.</p> <p>СК5. Здатність аналізувати та прогнозувати міжнародні відносини у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному</p> <p>СК7. Здатність здійснювати прикладні аналітичні дослідження проблем міжнародних відносин та світової політики, суспільних комунікацій, регіональних студій, професійно готувати аналітичні матеріали та довідки.</p> <p>СК9. Здатність виявляти та аналізувати особливості розвитку країн та регіонів, сучасних глобальних, регіональних та локальних процесів, та місця в них України.</p>

	<p>Спеціальні компетентності, передбачені робочою групою:</p> <p>СК16. Здатність виявляти та аналізувати традиції політичної поведінки країн Західної, Північної, ЦентральноСхідної Європи, основних міжнародних гравців регіону (Великої Британії, Німеччини, Франції), регіональні конфлікти та пов'язані із ними питання безпеки.</p> <p>СК17. Здатність аналізувати та оцінювати процеси прийняття зовнішньополітичних рішень, визначати пріоритетні напрямки зовнішньополітичного партнерства України з провідними країнами та міжнародними організаціями Європейського регіону, використовувати комунікативні засоби для позитивного просування іміджу України серед цільових зарубіжних аудиторій.</p>
--	--

Результати навчання (програмні результати навчання – ПРН)

<p>Загальні програмні результати навчання за спеціальністю, передбачені Стандартом вищої освіти МОН України за спеціальністю:</p> <p>РН1. Знати та розуміти природу, джерел та напрямів еволюції міжнародних відносин, міжнародної політики, зовнішньої політики держав, стану теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики.</p> <p>РН4. Аналізувати та оцінювати проблеми міжнародної та національної безпеки, міжнародні та інтернаціоналізовані конфлікти, підходи, способи та механізми забезпечення безпеки у міжнародному просторі та у зовнішній політиці держав.</p> <p>РН6. Визначати, оцінювати та прогнозувати політичні, дипломатичні, безпекові, суспільні й інші ризики у сфері міжнародних відносин та глобального розвитку.</p> <p>РН12. Формулювати задачі моделювання, створювати і досліджувати моделі об'єктів і процесів міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій.</p> <p>Додаткові результати навчання для магістрів, передбачені робочою групою:</p> <p>РН19. Складати комплексну експертно-аналітичну характеристику ключових європейських регіонів та гравців, визначати та прогнозувати стан міжнародних відносин в регіоні та політичний вплив Європи у сучасному світі.</p> <p>РН20. Застосувати сучасні інструменти реалізації зовнішньої політики (публічна дипломатія, культурна політика, актори «поза суверенітетом» та ін.), спрямовані на активізацію міжнародного співробітництва України з провідними європейськими країнами та регіонами.</p>

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Тема	Вид заняття	Розподіл балів	Форми та методи навчання (форми робіт, за які здобувач отримує бали)
Розділ 1. Вступ. Утворення германських королівств. Німецькі та французькі землі у довестфальську добу.			
Розділ 2. Німеччина і Франція у Вестфальській, Віденській та Версальсько-Вашингтонській системі міжнародних відносин.			
Розділ 3. Німеччина і Франція у біполярній та постбіполярній системах міжнародних відносин.			
Тема 1. Вступ. Походження, міграції та війни стародавніх германців (до кінця IV ст.)	Лекція 1		Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення
	Семинар 1	6	Робота з джерелами та науковою літературою. Підготовка та презентація доповідей. Участь в обговоренні та дискусії
Тема 2. Утворення германських держав та їх зовнішня політика	Семинар 2	6	Лекція та семінар не передбачені. Тема вивчається самостійно
Тема 3. Франкська держава Меровінгів і Каролінгів та міжнародні наслідки її розпаду	Лекція 2		Робота з джерелами та науковою літературою. Підготовка та презентація доповідей. Участь в обговоренні та дискусії

Тема 4. Зовнішня політика Німеччини і Франції у Х-ХІІІ ст.	Лекція 3		Лекція-візуалізація (Power Point). бесіда, розповідь, пояснення
Тема 5. Франція та німецькі держави у міжнародних відносинах ХІV-ХV ст.	Семинар 3	6	Робота з джерелами та науковою літературою. Підготовка та презентація доповідей. Участь в обговоренні та дискусії
Тема 6. Міждержавні відносини Франції та німецьких держав у Ранній Новий час (ХVІ- перша пол. ХVІІ ст.)	Лекція 4		Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення
Тема 7. Франція та німецькі держави у Вестфальській системі міжнародних відносин (1648 – 1789 рр.)	Семинар 4	6	Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення
Тема 8. Зовнішня політика Франції та німецьких держав у 1789 – 1815 рр.	Лекція 5		Робота з джерелами та науковою літературою. Підготовка та презентація доповідей. Участь в обговоренні та дискусії
Тема 9. Франція та Німеччина у Віденській системі міжнародних відносин (1815-1914 рр.).	Лекція 6		Лекція та семінар не передбачені. Тема вивчається самостійно
	Семинар 5	6	
Тема 10. . Зовнішня політика Німеччини і Франції у роки Першої світової війни.	Лекція 7		Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення
Тема 11. Франція та Німеччина у Версальсько-Вашінгтонській системі міжнародних відносин (1919-1939 рр.).	Семинар 6	6	Лекція та семінар не передбачені. Тема вивчається самостійно
Тема 12. Німеччина і Франція у Другій світовій війні (1939–1945 рр.)	Лекція 8		Робота з джерелами та науковою літературою. Підготовка та презентація доповідей. Участь в обговоренні та дискусії
Тема 13. Франція, ФРН та НДР у біполярній системі міжнародних відносин.	Семинар 7	6	
Тема 14. ФРН у постбіполярній системі міжнародних відносин.	Лекція 9		
Тема 15. Франція у постбіполярній системі міжнародних відносин.	Лекція 10		
Тема 16. Зовнішньополітичні зв'язки ФРН і Франції з Україною (1991-2021 рр.)	Семинар 8	6	
Виконання реферату за обраною темою		12	Підготовка та оформлення результатів самостійного вивчення тем навчального курсу
Підсумковий контроль знань		40	Семестровий підсумковий контроль з дисципліни є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень студента. Він проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового заліку в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному робочою програмою дисципліни. Підсумковий семестровий контроль здійснюється під час проведення заліку. Загальна кількість балів за успішне виконання залікових завдань – 40. Час виконання – до 80 хвилин. Заліковий білет має тестову форму. Білет містить 20 тестових завдань, студент одержує 2 бали за кожну вірну відповідь
Додаткові бали в рамках неформальної освіти			Участь у наукових конференціях, підготовка наукових публікацій, проєктна робота тощо.

СКЛАДОВІ ОЦІНЮВАННЯ ВИКОНАННЯ РЕФЕРАТУ

1	Оформлення роботи відповідно до вимог	до 3 балів
2	Глибина та якість дослідження	до 5 балів
3	Наявність актуального графічного та табличного матеріалу	до 2 балів
4	Аргументовані та логічні висновки до реферату	до 2 балів
5	Усього (максимальна кількість)	12 балів

СИСТЕМА ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ І КОНТРОЛЮ (дистанційний курс) –

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Актуальні журнали для поглибленого вивчення дисципліни

- 1) Актуальні проблеми міжнародних відносин
- 2) Актуальні проблеми політики
- 3) Вісник Київського національного університету імені Т. Шевченка. Серія: Міжнародні відносини
- 4) Вісник Львівського національного університету. Серія: Міжнародні відносини
- 5) Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Караїзна. Серія «Міжнародні відносини, економіка, країнознавство, туризм»; Серія «Історія»
- 6) Зовнішні справи
- 7) Стратегічна панорама

- 1) Бобилева С. Й. Історія Німеччини з давніх часів до 1945 року: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів / С. Й. Бобилева. Дніпропетровськ, 2003. 526 с.
- 2) Домановский А. Франкская империя Карла Великого / А. Домановский. Харьков: Фолио, 2020. 380 с.
- 3) Зверева Т.В. Внешняя политика современной Франции: Монография. / Т. В. Зверева М.: Канон+ РООИ Реабилитация, 2014. 344 с.
- 4) Имангалиев Р. Новая Германия в меняющемся мире: международное положение и внешняя политика Германии на рубеже XX – XXI вв. / Р. Имангалиев. М.: Новое знание, 2006. 252 с.
- 5) Кондратюк С. В. Європейська політика об'єднаної Німеччини / С. В. Кондратюк. К. : Ін-т світової економіки і міжнародних відносин НАН України, 2008. 264 с.
- 6) Никитин А. К. Современная внешнеполитическая стратегия ФРГ / А. К. Никитин. М.: МГИМО, 2008. 320 с.
- 7) Обичкина Е. О. Внешняя политика Франции от де Голля до Саркози, (1940–2012) / Е. О. Обичкин. М. : Аспект Пресс, 2012. 382 с.
- 8) Павлов Н. В. Внешняя политика ФРГ в постбиполярном мире / Павлов Н. В. М. : Наука, 2005. 409 с.
- 9) Павлов Н. В. Внешняя политика ФРГ от Аденауэра до Шредера: монография. / Н. В. Павлов, А. А. Новиков. М.: СиДиПресс, 2005. 605 с.
- 10) Павлов Н. В. История внешней политики Германии от Бисмарка до Меркель : учеб. пособие / Н. В. Павлов. М. : Международные отношения, 2012. 797 с.
- 11) Рудько С. О. Зовнішня політика та політичні системи Французької Республіки та Федеративної Республіки Німеччини : підручник із курсу / С. О. Рудько. Острого : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2015. 298 с.
- 12) Шадурский В. Г. Внешняя политика Франции (1945 – 2002): Учеб. пособие / В. Шадурский. Минск: БГУ, 2004. 175 с.
- 13) Шарапо А. В. Политические системы и внешняя политика Германии, Австрии, Швейцарии. Учеб. пособие. / А. В. Шарапо. Минск : БГУ, 2007. 231 с.

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ»)

- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу. Перескладання заліку відбувається за наявності поважних

причин (наприклад, лікарняний).

- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.
- Якщо студент відсутній з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації.
- Здобувачі вищої освіти мають слідувати принципам академічної доброчесності. У разі виявлення факту плагіату у виконаних роботах здобувач отримує за завдання 0 балів.
- Передбачено перезарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Для зарахування теми або частини теми здобувач надає відповідний сертифікат, де зазначені результати навчання та обсяг курсу (модуля) у годинах (кредитах ЄКТС). Передбачається зарахування результатів навчання у разі, якщо здобувач вищої освіти прослухав аналогічний курс (або його частину) у будь-якому університеті України або Європи, був учасником міжнародних проєктів Жан-Моне модуль, К1, у межах якого вивчалась така ж дисципліна (його частина), або слухачем такого ж дистанційного курсу на платформі «Prometheus», Coursera та інших, і при цьому має підтвердження – сертифікат про результати навчання (оцінку).

КРИТЕРІЙ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Методи	Критерії оцінювання	Система оцінювання, бали
Усний виступ, презентація, дискусія, відповіді на питання	Відповідь студента є правильною, обґрунтованою, логічною, містить аналіз і систематизацію, зроблені аргументовані висновки; відповідь обов'язково супроводжується презентацією; студент активно працює протягом усього семінарського заняття, демонструє глибоке оволодіння лекційним матеріалом, а також знання спеціальної літератури, здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал, впевнено відповідає на додаткові запитання.	6
	Студент в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст питань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу; відповідь супроводжується презентаційним матеріалом; під час відповіді допущені не суттєві помилки.	5
	Студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст питань; відповідь супроводжується презентацією; у процесі підготовки доповіді студентом було використано основну літературу, відповідаючи на запитання студент виявляє знання лекційного матеріалу, в процесі викладання деяких позицій не вистачає достатньої глибини та аргументації; студент не впевнено відповідає на додаткові запитання, допускаючи, при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.	4
	В цілому студент володіє навчальним матеріалом, під час усних виступів та письмових відповідей викладає його основний зміст, виявляє знання лекційного матеріалу виявляє знання лекційного матеріалу, навчальної літератури, намагається аналізувати факти й події, робити висновки; під час підготовки відповіді не була використана рекомендована література; у відповіді допущено суттєві неточності та помилки.	3
	Бали нараховуються в разі якщо відповідь відтворює основні положення навчального матеріалу на рівні запам'ятовування без достатнього розуміння; студент у цілому оволодів суттю питань з даної теми, втім, відсутні глибокий та всебічний аналіз представленого матеріалу, а також його обґрунтування та аргументація; студент не проявляє активності на практичних заняттях, відповідає лише за викликом викладача, дає неповні відповіді на запитання, припускається грубих помилок при висвітленні теоретичного матеріалу.	2

	Студент частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки.	1
	Студент не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.	0
Самостійна робота		
Тема 1	Вступ. Походження, міграції та війни стародавніх германців (до кінця IV ст.) Розширити лекційний матеріал інформацією про створення германських племінних союзів та федеративні відносини цих союзів з Римською імперією	6 годин
Тема 2	Утворення германських держав та їх зовнішня політика Проаналізувати зміст твору Йордана « Про походження та діяння готів» як джерела з історії міжнародних відносин германських племен	6 годин
Тема 3	Франкська держава Меровінгів і Каролінгів та міжнародні наслідки її розпаду Критично проаналізувати дискусійні питання про причини розпаду Імперії Карла Великого	6 годин
Тема 4	Зовнішня політика Німеччини і Франції у X-XIII ст. Дослідити причини, характер боротьби німецьких королів проти римських пап за владу у західному світі та міжнародні наслідки цих зіткнень	6 годин
Тема 5	Франція та німецькі держави у міжнародних відносинах XIV-XV ст. Проаналізувати зміст «Мемуарів» Філіпа де Комміна як джерела з історії французької дипломатії за часів правління Людовика XI	6 годин
Тема 6	Міждержавні відносини Франції та німецьких держав у Ранній Новий час (XVI- перша пол. XVII ст.) Розширити лекційний матеріал інформацією про особливості дипломатичних місій «сірого кардинала» Ф. дю Трамбле у часи Тридцятилітньої війни	6 годин
Тема 7	Франція та німецькі держави у Вестфальській системі міжнародних відносин (1648 – 1789 рр.) Зробити порівняльний аналіз організації діяльності зовнішньополітичних відомств Франції та Пруссії за часів Фрідріха II	6 годин
Тема 8	Зовнішня політика Франції та німецьких держав у 1789 – 1815 рр. Лекційний матеріал доповнити інформацією про прусський вектор діяльності Міністерства закордонних справ Франції часів Революційних та Наполеонівських війн	6 годин
Тема 9	Франція та Німеччина у Віденській системі міжнародних відносин (1815-1914 рр.). Проаналізувати умови, процес підготовки і підписання Франкфуртського миру	6 годин
Тема 10	Зовнішня політика Німеччини і Франції у роки Першої світової війни. Проаналізувати ступень впливу німецької дипломатії та розвідки на революційні події в Росії у 1917 р. та подальшу співпрацю кайзерівської Німеччини й Раднаркому	6 годин
Тема 11	Франція та Німеччина у Версальсько-Вашінгтонській системі міжнародних відносин (1919-1939 рр.). Проаналізувати ініціативи дипломатів Франції щодо створення колективної безпеки в Європі у другій пол. 30-х рр. та наслідки «політики умиротворіння» агресорів.	6 годин

Тема 12	Німеччина і Франція у Другій світовій війні (1939–1945 рр.) Критично проаналізувати відносини нацистської Німеччини з нейтральними країнами у роки Другої світової війни	6 годин
Тема 13	Франція, ФРН та НДР у біполярній системі міжнародних відносин. Розглянути на конкретних прикладах головні протиріччя між Францією та ФРН в межах Європейського економічного співтовариства	7 годин
Тема 14	ФРН у постбіполярній системі міжнародних відносин. Проаналізувати дипломатичні дії ФРН щодо отримання нею постійного членства у Раді Безпеки ООН	8 годин
Тема 15	Франція у постбіполярній системі міжнародних відносин. Проаналізувати причини остаточного повернення Франції у військові структури НАТО за часів президентства Н. Саркозі	8 годин
Тема 16	Зовнішньополітичні зв'язки ФРН і Франції з Україною (1991-2021 рр.) Розглянути на конкретних прикладах головні протиріччя між Францією та ФРН у питанні про євроатлантичні перспективи	7 годин
	Разом	102 години